

filmoteca

La Mort de Guillem (2020)

Marc Lesan

Realitzador audiovisual

@MarcLesan

La matinada de l'11 d'abril de 1993 el jove militant independentista i anti-feixista Guillem Agulló és assassinat a Montanejos d'una ganivetada al cor després de ser atacat per un grup de neonazis. 28 anys després, sembla més important que mai mantenir viva la seva memòria davant d'un panorama polític cada cop més polaritzat i amb l'extrema dreta present de manera oberta i desacomplexada a les institucions.

Si bé la pel·lícula pivota sobre aquest assassinat ideològic, el que retraten el director Carlos Marqués-Marcet (1983) i el guió de Roger Danès i Alfred Pérez Fargas és un altre tipus de dolor: el que pateixen amics i familiars pel dol a Guillem, però, sobretot, per la impotència en veure com se'l criminalitza públicament des dels mitjans; i com en el judici esbiaixat se'l presenta d'una manera violenta mentre se'n blanqueja els acusats. Una evidència que el llargmetratge se centra més en el patiment psicològic és el fet que l'escena que recreava l'assassinat s'acaba ometent en el muntatge final.

Dramàtica i altament indignant, la pel·lícula t'absorbeix encadenant

successius moments enutjants, des d'articles incriminatoris que la família es va trobant als mitjans de comunicació, fins al testimoni dels amics d'en Guillem que l'acompanyaven aquella fatídica nit a Montanejos, amb un tracte humiliant per part del jutge fent taral·lejar el «Cara al Sol» a una de les testimonis. Tot plegat, amb una banda sonora formada gairebé exclusivament de planys populars valencians, i barrejat a intervals per petits talls d'arxiu de la televisió d'aleshores –principalment, i de manera irònica, de Canal 9– on es copsava la desesperació real de Guillem Agulló Lázaro i Carme Salvador Roig, els pares de Guillem, mentre denunciaven el cas públicament. I tot amb una atenció al detall minuciosa. De fet, la pel·lícula va rebre la supervisió i l'aprovació dels pares d'en Guillem en tot moment.

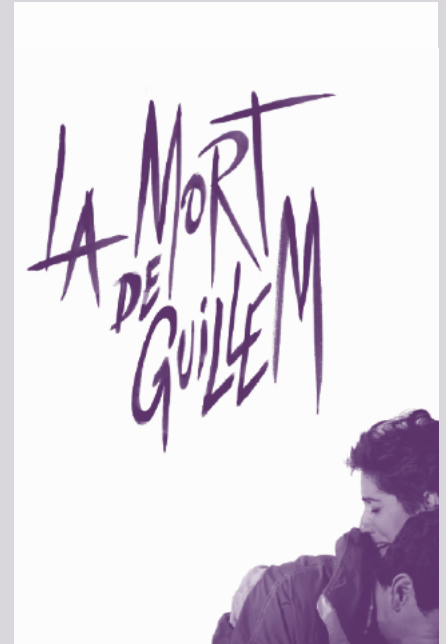
És amb històries com aquesta que es pot prendre perspectiva de la resiliència del moviment antifeixista al País Valencià, on fins a l'actualitat el feixisme ha tingut més presència i ha campat de manera més impune pel territori, brandant els seus símbols antidemocràtics a diverses manifestacions, en grups ultres de futbol,

**És amb històries com aquesta que es pot prendre
perspectiva de la resiliència del moviment antifeixista
al País Valencià**

i escopint el seu missatge d'odi, en certs moments amb la connivència dels estaments jurídics i del partit de dreta hegemònic fins fa poc, el Partit Popular. Ja és conegut el fet que les pintades que surten a la casa de la família Agulló-Salvador en un punt de la pel·lícula no són attrezzo, sinó pintades reals aparegudes durant el rodatge a Burjassot, que Carlos Marqués-Marcet va decidir aprofitar.

Probablement no hi ha una manera més digna d'honorar la memòria d'en Guillem que amb aquest punyent llargmetratge i no hi havia una millor manera de difondre'l que l'emissió simultània que se'n va fer el 2 d'octubre de 2020 a À Punt, TV3 i IB3, en una rara avis de reciprocitat televisiva als Països Catalans. Potser el més colpidor és el missatge final, que per previsible no deixa de colpir: l'autor material del crim, el nazi Pedro Cuevas, va complir només quatre anys de condemna. En sortir de la presó va tornar a militar en organitzacions d'extrema dreta sent detingut el 2005 en el marc de l'Operació Panzer contra el Frente Antisistema –quedant-ne absolt–, i va arribar a presentar-se a les eleccions municipals de 2019 a mans

del partit neonazi Alianza Nacional. Aquesta sensació d'impunitat no sembla haver minvat amb el temps, i menys al País Valencià. ■

La Mort de Guillem
Carlos Marqués-Marcet

2020